

STOCKHOLM

DN granskar.

Mejlen avslöjar: ”Patienter kommer att avlida i kön”

Cancerköerna på Karolinska – som ledde till att patienter avled – var kända av sjukhusets högsta chefer.

Omfattande mejlkorrespondens avslöjar hur ledningen informerades upprepade gånger redan under våren: ”Patienter i kön kommer att avlida”, varnade chefen för tema cancer.

● Våren 2017 växte köerna till canceroperation på Karolinska universitetssjukhuset till en kritisk nivå, som DN tidigare berättat. Under april slutade nio operationssjuksköterskor och den redan mörka prognosen svartnade.

Karolinskas ledning gav dock lugnande besked till landstinget centralt, som nåtts av oroväckande uppgifter och ville komma till undsättning, och tackade även nej till hjälp från ett annat sjukhus.

Köande patienter avled. Efter DN:s avslöjanden inleddes en förundersökning om misstänkt grovt vållande till annans död.

Sjukhuset uppgav först för DN att 12 patienter fick sina operationer för sent, vilket senare visade sig vara 60.

Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, har underkänt Karolinskas egna lex Maria-utredningar kring köerna, och öppnat en egen granskning.

Sjukhuset tillsatte en extern utredning, ledd av tidigare statliga utredaren Anders Milton, som drog slutsatsen att sjukhusdirektören Melvin Samsom inte blivit tillräckligt informerad.

–I efterhand borde problemet lyfts till mitt bord, kommenterade Melvin Samsom till DN då rapporten kom i början av maj.

I dag kan DN avslöja nya uppgifter om att flera i sjukhusledningen, inklusive sjukhusdirektören, fick kontinuerlig uppdatering från höga chefer inom verksamheten om de växande cancerköerna under våren och sommaren 2017.

DN har från flera källor tagit del av en stor mängd dokument och mejlkorrespondens från mars till slutet av augusti i fjol som visar att larmen var tydliga.

I den nya organisationen ligger alla operationsresurser samlade i en enhet, perioperativ medicin och

intensivvård, PMI, där verksamheterna får äska om resurser.

David Konrad, funktionschefen för PMI, och Harald Blegen, chef för tema cancer, fick redan i mars beskedet i ett mejl från en chef inom tema cancer:

”Vi kan se tydligt hur köerna kommer att växa. Vi behöver direktupphandla all kapacitet vi kommer över, och se över om det går att omfördela kapacitet från mindre prioriterade ingrepp.”

Även den dåvarande produktionsdirektören, som hade det övergripande ansvaret för sjukhusets vårdproduktion, och som var sjukhusdirektörens närmaste man, var uppdaterad.

På ett möte den 26 april informerades han av en chef inom tema cancer:

”Vi har för närvarande köer på gastro, malignt gyn och kommer gå in i sommaren med oacceptabla köer på bröst och endokrin om vi inte gör något.”

Den 19 maj mejlade den operativa chefen för tema cancer till produktionsdirektören:

”I går satt en av våra verksamhetschefer i ett anhörigsamtal igen där en kvinna med mycket aggressiv malign gyncancer har fått sin operation struken och skjuten på framtiden.

Vi försökte se vad som går att göra ytterligare för att lösa situationen. Även om vi antagligen kan bli av med en del fall är min bedömning att vi i bästa fall kanske kan skicka ut 50 av de 250 cancerpatienterna vi kommer ackumulera över sommaren.”

I flera mejl betonas att patienter skulle komma att avlida och att köerna var oacceptabla.

Den operativa chefen för tema cancer skriver till bland andra chefen för PMI den 17 maj:

”Vår bedömning är att vi vid slutet av sommaren kommer ha minst 175

cancerpatienter som inte har fått operation inom acceptabel tid!

Flera av dessa cancer kommer att bli inoperabla under den tiden och flyttas över till palliativ vård och en del kommer att ha avlidit.”

I flera mejl ses hur chefer på verksamhetsnivå försöker få gehör för förslag till lösningar: återanställa eller hyra tillbaka de operationssjuksköterskor som i april sagt upp sig, hyra in annan personal utifrån, styra om patienter till andra sjukhus eller utomlands.

Dessutom påtalas upprepat i mejlen att resursbristen starkt tonats ned av ansvariga vid PMI.

”Att leka med siffror för att dölja ett verkligt problem är inte ok och gör helt enkelt att vi inte agerar på rätt sätt.

Att inte hitta lösningar för cancerpatienter som inte kommer få operationer inom rimlig tid är INTE något alternativ”, skrivs i ett mejl den 12 maj från en hög tjänsteman till operativ chef för PMI.

Som DN tidigare berättat gav produktionsdirektören trots detta i mitten av juni lugnande besked till hälso- och sjukvårdsförvaltningen som på försommaren fått flera signaler om cancerköer på Karolinska, och var beredda att hjälpa. Men enligt produktionsdirektörens svar till förvaltningen var patienterna prioriterade och skulle få sina operationer i tid.

Den 21 juni 2017 nåddes han och ytterligare fem höga chefer av ett mejl. En verksamhetschef bedömde att 120 patienter med cancer i levern och bukspottkörteln inte skulle hinna få sina operationer inom 30 dagar, innan årets slut.

”En del av dessa kommer avlida under väntetiden”, skriver chefen och fortsätter:

”Läkarna anser inte att de kan ta det medicinska ansvaret för patienterna under rådande omständigheter.”

”Alla stenar behöver vändas på,” understryker chefen och rundar av: ”Med detta mejl vill jag informera er om allvaret i läget.”

Enligt flera källor till DN kom inga konkreta svar på larmen från verksamheterna och inga direkta åtgärder vidtogs, enligt flera källor med god insyn i verksamheten, till DN.

Kommunikationsdirektör Anne-Charlotte Knutsson, som fick mejlet:

–Jag visste redan att problemet fanns och hade fått veta att man jobbade med frågan. Det var det viktiga för mig. Hur verksamheten jobbade med frågan vet jag inte, för det är inte mitt kompetensområde.

Dåvarande chefsläkare Elda Sparrelid, hade deltagit i ett möte om köerna i maj, och därefter informerat övriga chefsläkare:

–Jag såg även till att sjukhusdirektören fick informationen via min chef. Jag fick bekräftelse på det.

Även Sparrelid fick mejlet den 21 juni.

–Jag uppfattade att det mest var för kännedom. Det verkade ju inte som om man löst situationen, men cheferna för tema cancer och PMI var informerade. Vi fick inga fler signaler om problem därefter. Men med facit i hand skulle jag ha agerat annorlunda. Jag hade kunnat säkerställa att frågan eskalerades till hälso- och sjukvårdsförvaltningen, säger Elda Sparrelid.

När köerna växte under våren hade en särskild insatsgrupp, ”Task Force Köfrihet”, tillsatts för att komma med åtgärdsförslag. I gruppen ingick bland andra cheferna för tema cancer och PMI.

Inför ett möte med sjukhusets högsta ledning, verkställande rådet, den 14 juni hade gruppen färdigställt en rapport som beskrev

Artikeln fortsätter på nästa uppslag ➔